

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Artymiuk

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Justyna Kryńska-Szufnara

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 25 czerwca 2025 r.,

w sprawie **J. W.**,

skazanego za popełnienie przestępstw z art. 178a § 1 k.k. i in.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego,

od wyroku Sądu Okręgowego w Ostrołęce z dnia 20 października 2023 r., sygn. akt

II Ka 261/23,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Pułtuskach z dnia 18 kwietnia 2023 r., sygn. akt II K 38/21,

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Ostrołęce.

Tomasz Artymiuk Barbara Skoczowska Marek Pietruszyński

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Pułtuskach wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2023 r., sygn. akt II K 38/21, uznał oskarżonego J. W. za winnego tego, że:

1. „w nocy z 28/29 marca 2020 roku w P. przy ul. [...] znajdując się w stanie nietrzeźwości, wynik I badania - 0,50 mg/1, II badania - 0,50 mg/1, III badania - 0,37 mg/1 alkoholu w wydychanym powietrzu i 0,96 promila we krwi, kierował samochodem osobowym marki K. nr rej. [...] po drodze publicznej”, tj. przestępstwa z art. 178a § 1 k.k., za które wymierzył mu karę 70 stawek dziennych grzywny po 50 złotych każda;
2. „w nocy z 28/29 marca 2020 roku w P. na ul. S. kierując pojazdem marki K. nr rej. [...] nie wykonał polecenia zatrzymania pojazdu wydanego przez post. K. O. z KPP w P. przy użyciu sygnałów dźwiękowych i świetlnych”, tj. przestępstwa z art. 178b k.k., za które wymierzył mu karę 100 stawek dziennych grzywny po 50 złotych każda;
3. „w nocy z 28/29 marca 2020 roku w P. przy ul. [...] wbrew przepisom ustawy posiadał środki odurzające w postaci marihuany o wadze 0,52 grama netto”, tj. przestępstwa z art. 62 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, za które wymierzył mu karę 30 stawek dziennych grzywny po 50 zł każda.

Orzeczone kary jednostkowe grzywny Sąd I instancji połączył i na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. oraz art. 86 § 1 i 2 k.k. wymierzył oskarżonemu karę łączną 150 stawek dziennych grzywny po 50 zł każda.

Ponadto Sąd I instancji uniewinnił oskarżonego od popełnienia czynu z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego oraz apelacji oskarżonego Sąd Okręgowy w Ostrołęce wyrokiem z dnia 20 października 2023 r., sygn. akt II Ka 261/23, zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł Prokurator Generalny zaskarżając go w całości na korzyść skazanego, zarzucając:

„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., polegające na zaniechaniu przeprowadzenia przez Sąd Okręgowy w Ostrołęce prawidłowej i rzetelnej kontroli odwoławczej orzeczenia Sądu I instancji zainicjowanej apelacjami wniesionymi przez oskarżonego J. W. oraz jego obrońcę, poprzez nienależyte rozważenie zawartych w tych

apelacjach zarzutów oraz przywołanej na ich poparcie argumentacji, kwestionującej poczynione przez Sąd meriti ustalenia faktyczne, dokonane w oparciu o dowolną ocenę materiału dowodowego, który nadto nie został zgromadzony w sposób kompleksowy, albowiem z akt wynikały niewyjaśnione, a istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, gdzie jednocześnie Sąd ad quem nie wyjaśnił w sposób dostateczny powodów, dla których zarzuty te zostały uznane za niezasadne”.

Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Ostrołęce i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna w stopniu oczywistym, w związku z czym Sąd Najwyższy uwzględnił ją na posiedzeniu w trybie opisanym w art. 535 § 5 k.p.k.

Zgodnie z treścią art. 433 § 2 k.p.k. określającego standardy kontroli odwoławczej, sąd odwoławczy jest zobowiązany rozważyć wszystkie wnioski i zarzuty wskazane w środku odwoławczym. W wypadku wydania wyroku potwierdzeniem realizacji wskazanego obowiązku jest pisemne uzasadnienie, w którym sąd odwoławczy powinien podać, czym kierował się wydając wyrok i dlaczego zarzuty i wnioski apelacji uznał za zasadne lub niezasadne (art. 457 § 3 k.p.k.). Właściwe zrealizowanie tego obowiązku wymaga nie tylko niepomijania żadnego zarzutu podniesionego w apelacji, ale także rzetelnego ustosunkowania się do każdego z tych zarzutów oraz wykazania powodów, dla których poszczególne zarzuty apelacji uznano za zasadne albo niezasadne. Do naruszenia przepisów art. 433 § 2 i art. 457 § 3 k.p.k. dochodzi zatem nie tylko wówczas, gdy sąd pomija w swoich rozważaniach zarzuty zawarte w środku odwoławczym, ale również wtedy, gdy sąd odwoławczy analizuje zarzuty w sposób odbiegający od standardów kontroli instancyjnej albo gdy przedstawiona w uzasadnieniu argumentacja zawiera braki. Zwrot „rozważyć” użyty w treści art. 433 § 2 k.p.k. oznacza bowiem wymóg merytorycznego odniesienia się do tych zarzutów (por. wyroki SN: z dnia 28 stycznia 2009 r., II KK 213/08, z dnia 21 października 2010 r., III KK 167/10; z dnia 11 stycznia 2022 r., sygn. akt II KK 618/21; z dnia 29 kwietnia 2025 r., sygn. akt V KK 65/24).

Zasadnie skarżący podniósł, że w przedmiotowej sprawie Sąd odwoławczy nie dopełnił obowiązku należytej kontroli instancyjnej wyroku Sądu I instancji. W apelacji obrońca oskarżonego wskazał na nieprawidłowości w ocenie dowodów dokonanej przez Sąd Rejonowy w Pułtusku. W szczególności opisano, że nielogiczne było uznanie za niewiarygodne zeznań świadka F. W., a także nie uwzględniono okoliczności wywołujących w sprawie wątpliwości: oświadczenia świadka F. W., w którym twierdził, że to on był kierowcą samochodu, a nie oskarżony, faktu posiadania przez niego kluczy do samochodu, danych pochodzących z badania wariografem, powodów ucieczki z samochodu.

Sąd odwoławczy rozpoznając apelację nie odniósł się należycie do opisanych zarzutów, które zostały postawione w apelacji. Sąd Okręgowy w Ostrołęce zaakceptował wersję zdarzeń przyjętą przez Sąd Rejonowy w Pułtusku, nie odnosząc się jednak krytycznie do argumentów podanych przez obrońcę oskarżonego. Stwierdził m.in., że: „To, że przy oskarżonym w czasie zatrzymania nie zabezpieczono kluczyków od pojazdu i był on zamknięty, a kluczyki dostarczył F. W. 29 marca 2020 r., nie oznacza, że oskarżony nie kierował pojazdem”. Wskazał ponadto, że policjanci: „K. O. i R. J. nie mieli jakichkolwiek powodów, aby bezpodstawnie obciążać osobę w ogóle im nieznaną”. W tym kontekście ma rację skarżący wskazując w kasacji, że Sąd odwoławczy skupił się na krytyce zarzutów apelacyjnych, przechodząc do porządku dziennego nad wątpliwościami dotyczącymi okoliczności sprawy.

Okoliczności, które wymagały rzetelnej weryfikacji, dotyczyły w szczególności kwestii tego, kto prowadził pojazd. Wątpliwości co do wersji zdarzeń zaakceptowanej przez Sąd odwoławczy wywołuje fakt, że świadek F. W. od samego początku postępowania wskazywał siebie jako kierującego samochodem oraz posiadającego narkotyki. Nie powinno ująć uwadze, że świadek ten sam zgłosił się w jednostce Policji już następnego dnia po zdarzeniu, przy czym ze względu na zatrzymanie oskarżonego nie była możliwa między nimi komunikacja, np. co do taktyki składania zeznań. Wypada dodać, że jednocześnie oskarżony J. W. od chwili zatrzymania nie przyznawał się do popełnienia zarzucanych mu przestępstw, wskazując na sprawstwo F. W.. Wobec powyższego nie jest dopuszczalne odrzucenie wiarygodności zeznań świadka, uzasadniając to jedynie tym, że takie zeznania są

„niewątpliwie pomocne w realizowaniu linii obrony”, nie wskazując jednocześnie powodów dla tak postawionej tezy. Teza ta budzi uzasadnione wątpliwości zwłaszcza w kontekście praktycznie bezkrytycznego przyjęcia wiarygodności dowodów z zeznań policjantów. Nie bez znaczenia jest również podnoszone przez obronę podobieństwo fizyczne oskarżonego oraz F. W., a ponadto okoliczności związane z ewentualnym przekazaniem kluczy od samochodu. Na marginesie wypada zauważyć, że do naruszenia art. 5 § 2 k.p.k. dochodzi nie tylko wówczas, gdy sąd poweźmie wątpliwości, ale również wówczas, gdy powinien je powziąć, a jednocześnie nie rozstrzygnął na korzyść oskarżonego (zob. np. postanowienie SN z dnia 21 grudnia 2023 r., sygn. akt II KK 352/23).

Należy przy tym wyraźnie podkreślić, że Sąd Najwyższy w ramach postępowania kasacyjnego nie ustala stanu faktycznego. Formułowane uwagi nie dostarczają twierdzeń o tym, jakie powinny być ustalenia faktyczne oraz czy oskarżony powinien zostać uznany winnym czy też uniewinniony. Rolą Sądu Najwyższego w niniejszej sprawie jest jednak wskazanie, że Sąd odwoławczy ogólnikowo, a tym samym nieprawidłowo rozpoznał zarzuty apelacyjne. Zarzuty te zasługiwały na baczną uwagę, bowiem w kontekście zgodnych stanowisk oskarżonego J. W. oraz świadka F. W. co do tego, że sprawcą była druga z wymienionych osób, istotnego znaczenia nabiera konieczność krytycznej oceny dotychczas przeprowadzonych dowodów oraz rozważenie potrzeby uzupełnienia materiału dowodowego. Niezbędne okazuje się zatem m.in. ustalenie, czy zachodzi konieczność przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego w związku z wykonanymi badaniami osmologicznymi i daktyloskopijnymi. Ocena materiału dowodowego byłaby pełniejsza, gdyby Sąd odwoławczy odniósł się również szczegółowo do kwestii wartości dowodu z badania wariograficznego oskarżonego.

Podsumowując, Sąd odwoławczy nie rozważył należycie wszystkich podnoszonych w apelacjach zarzutów, przez co naruszył normę wynikającą z treści art. 433 § 2 k.p.k. Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy w Ostrołęce z należytą starannością oceni zasadność każdego z zarzutów apelacyjnych, w tym w szczególności rozstrzygnie, czy całokształt materiału dowodowego budzi wątpliwości co do sprawstwa oskarżonego. Szczególną uwagę Sąd odwoławczy powinien przyłożyć do okoliczności związanych z konsekwentnym brakiem przyznania się do

winy oskarżonego i jednoczesnym przyznaniem się do popełnienia czynów przypisanych oskarżonemu przez świadka F. W.. Warto również mieć na uwadze treść art. 452 § 2 k.p.k., który umożliwia prowadzenie własnego postępowania dowodowego przez sąd odwoławczy.

Mając powyższe na względzie orzeczono jak w sentencji wyroku.

[J.J.]

[r.g.]

Tomasz Artymiuk Barbara Skoczowska Marek Pietruszyński